

OTAVIA
MIKKELIN KAUPUNGIN LIIKELAITOS

TYTTI

TYÖELÄMÄOSAAMINEN
TULEVAISUUDEN TIE

Keskustelumenetelmiä

Koonneet ja muokanneet Anne Rongas ja Leena Vainio 2020

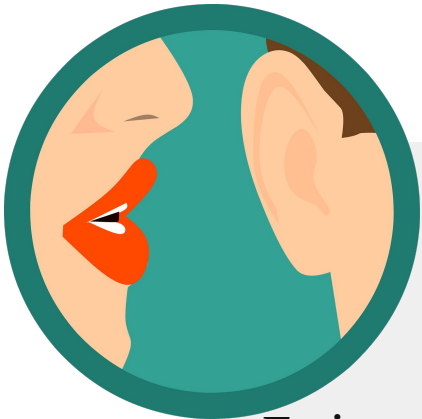
Kuunteleminen

Tavoite: Kuuntelemisen harjoittaminen, tiedostaminen, tutustuminen

Ryhmän koko: 2–20 henkeä

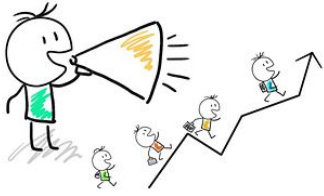
Valmistelut: Ei vaadi materiaaleja

Olenko hyvä kuuntelija ja miten se todellisuudessa näkyy? Keskitynkö kuunteluun, ajattelenko toisen puheen sisältöä ja rohkaisenko toisia puhumaan? Maltanko kuunnella loppuun asti keskeyttämättä toisen puhetta. Osaanko esittää kysymyksiä, mitkä rohkaisevat puhumaan ja avaamaan paremmin asiaa?

Kuunteleminen - Menetelmä

1. Etsi pari itsellesi.
2. Valitkaa keskustelun teema.
3. Puhukaa kumpikin teemasta yhtä aikaa yksi minuutti. Kumpikaan ei siis kuuntele vaan puhuu
4. Keskustelkaa yksi minuutti siitä, miltä kokemus tuntui.
5. Jatkaa nyt keskustelua samasta teemasta niin, että toinen puhuu ja toinen kuuntelee minuutin. Tämän jälkeen kuuntelija kertoo yhden minuutin mitä hän kuuli toisen sanovan.
6. Vaihdetaan osia.
7. Lopuksi keskustelu, mitä harjoitus opetti

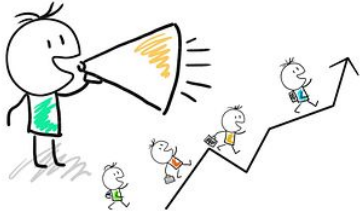

Ennakoiva dialogi

Tavoitteena on löytää malleja ja ratkaisuja ongelmiin

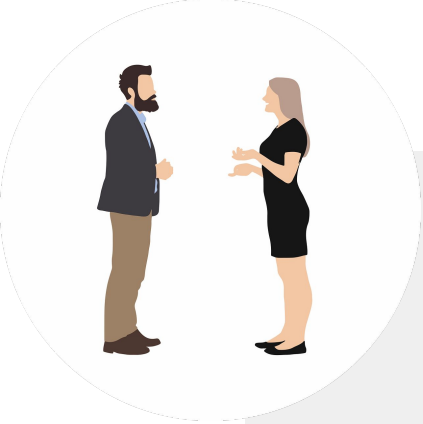
Ryhmän koko: Ei rajattu

Valmistelut: Muistiinpanovälineitä

Ennakoiva dialogi -menetelmä

1. Valitaan käsiteltävä teema tai ongelma
2. Visoidaan, miltä tulevaisuuden näkymä/ongelma näyttää ratkettuaan vaikka viiden vuoden päästä. Mikä on ihannetilanne? Ihannetilanne voidaan kuvata erilaisina tuotoksina: kuvina, käsitekarttoina, videona, tekstinä, puheena.
3. Mietitään mitä on tapahtunut kolmen vuoden aikana, jotta ihannetilanne on saavutettu. Tässä miettimisessä voi käyttää vaikka roolityöskentelyä apuna.
4. Lopuksi voi vielä käydä purkukeskustelun muiden ryhmien kanssa työskentelystä

Väittely

Tavoiteena on antaa tietoa aiheeseen liittyvistä eri näkökulmista

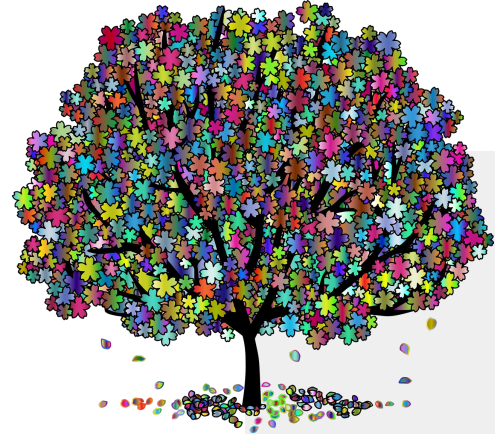
Ryhmän koko: 2-4 henkilöä

Valmistelut: Väittelyn aihe tiedossa, jotta voi valmistautua teemaan

Väittely

1. Valitaan kuka/ketkä puolustavat tiettyä näkökulmaa/väitettä.
2. Alustuskierrros, jolloin eri näkökulmat esitellään perusteluineen.
3. Väittelyvaihe, jolloin puheenvuorot siirtyvät vuoronperään puolustajalle ja vastustajalle.
4. Yhteenvedo, jolloin osapuolet tekevät yhteenvedon omasta näkökulmastaan.
5. Lopuksi väittelyn tuloksesta voidaan äänestää.

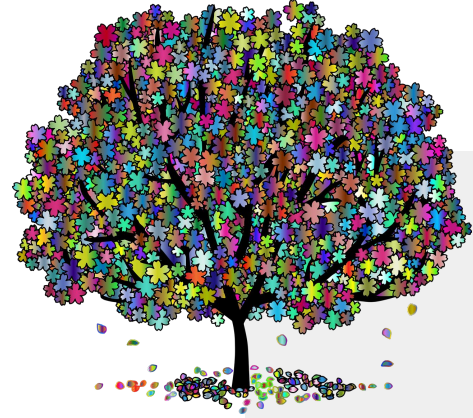

Kumuloituva ryhmä

Tavoitteena tietopohjan luominen, vuorovaikutus, ongelmanratkaisu tai yhteisen näkemyksen etsiminen

Ryhmän koko: Vähintään neljä - ei ylärajaa

Valmistelu: Käsiteltävän aiheen/teeman valinta, muistiinpanovälineet

Kumuloituva ryhmä - menetelmä

1. Jokainen tutustuu aiheeseen itsenäisesti ja tekee muistiinpanoja.
2. Seuraavaksi ajatukset käsitellään pareittain.
3. Seuraavaksi yhdistetään kaksi paria eli neljän hengen ajatukset yhdistetään.
4. Jos paikalla on vielä enemmän väkeä, voidaan yhdistää kaksi neljän hengen ryhmää.
5. Lopuksi aiheet nostetaan yhteiseen keskusteluun koko joukon kanssa ja tehdään yhteenvedot (yhteenvedot voidaan tehdä esi. videona, kirjallisesti tai koota verkkoon luennoiksi).

Ohjaaja antaa ohjeet ajan käytöstä kuhunkin kohtaan.

Aivoriihi

Tavoitteena innostava kritiikitön ideointi, uusien ajatusten esiin nostaminen

Ryhmän koko: Ei rajoituksia

Valmistelut: Toteutuksesta riippuen muistiinpanovälineitä

Aivoriihi - menetelmä

1. Teema/Aihe mihin etsitään ratkaisua esitellään parille/ryhmälle
2. Ideat voi kerätä osallistujilta vuoronperään tai vapaassa järjestyksessä ja osallistujia on enemmän vaikka vuoroja jakaen.
3. Ideat kirjataan ylös sovitulla tavalla. Pienessä ryhmässä ideat voi kirjoittaa paperille ja paperia vaihdetaan niin, että kukin kirjaa siihen ehdotuksensa vuoronperään.
4. Ideoita kerätään niin kauan kuin niitä riittää
5. Idoinnin lopuksi valitaan ne ideat, joita lähdetään jatkotyöstämään.

Aivoriihessä kritiikki on kielletty. Kaikki ovat ryhmässä tasavertaisia ja kaikki ideat otetaan vastaan. Ryhmässä on hyvä olla ohjaaja, joka huolehtii hyvästä ideointi ilmapiiristä ja rohkaisee ja kannustaa ideoiden esittämiseen.

Ryhmämessut

Tavoitteena on ryhmässä oppiminen, ongelmien ratkaiseminen ja tiedon kartuttaminen ja jakaminen.

Ryhmän koko: Sopii isoille ryhmille

Valmistelut: Paperia, kyniä, fläppitaulut tai isoja papereita, tussit ym.

Ryhmämessut - menetelmä

1. Muodostetaan ryhmät (4-7 henkeä) ja ryhmiin valitaan kirjaaja ja kellokalle.
2. Kukin ryhmän jäsen pohtii ensin yksin asiaa noin viisi minuuttia.
3. Ryhmä keskustelee noin puoli tuntia ja kirjaa omat näkemykset muistiin.
4. Ryhmien koostamat ehdotukset laitetaan näkyviin niin, että ryhmät voivat kulkea pisteeltä toiselle katsomassa muiden ryhmien ehdotukset ja kirjata lisäehdotuksia, kommentteja ja huomioita kunkin ryhmän esityksiin.
5. Kierroksen jälkeen muodostetaan uudet ryhmät niin, että jokaisesta ryhmästä tulee vähintään yksi jäsen uuteen ryhmään.
6. Uudet ryhmät kiertävät ehdotukset (n. 10 min/ryhmä). Alkuperäisessä suunnitteluryhmässä olleet esittelevät ehdotukset ja kommentit lisätään.
7. Lopuksi valitaan parhaat ehdotukset pisteyttämällä.

Arjensankareiksi

Tavoitteena nostaa esiin omia sekä ryhmän tavoitteita ja konkreettisia toimia, erilaisia näkökulmia

Ryhmän koko: 4–20

Valmistelut: Isoja papereita, tusseja, post it -lappuja tai muistiinpanovälineet

Arjensankareiksi - menetelmä

1. Ohjaaja laittaa tilaan valmiiksi isot paperit, joiden otsikot kuvaavat käsiteltävän asian erilaisia näkökulmia. Ohjaaja kertoo ja alustaa käsiteltävän aiheen.
2. Osallistujat kiertävät tilassa eri näkökulman luota toiselle ja pohtivat asiaan liittyviä tavoitteita, konkreettisia toimia tai kehitysideoita aina näkökulman mukaan. Ideat ja ajatukset liimataan saman tien kyseisen näkökulman kohdalle
3. Lopuksi keskustellaan nousseista ajatuksista ja ideoista. Jokaisen näkökulman kohdalle nostetaan kehityskohde tai tavoite ja mietitään kaikkiin osiin joku konkreettinen asia tai teko, jota voidaan lähteä toteuttamaan Jokainen osallistuja voi asettaa pohdintojen mukaan itselleen konkreettiset toimet, joita lähtee jatkossa toteuttamaan asian edistämiseksi.

Akvaario

Tavoitteena on luoda ryhmälle yhteinen merkitys käsitelystä aiheesta

Ryhmän koko: Neljä 3-6 hengen ryhmää

Valmistelut: Keskustelun teemat

Akvaario -menetelmä

1. Osallistujat jaetaan pieniin 3-6 hengen ryhmiin.
2. Yksi ryhmistä aloittaa keskustelun valitusta aiheesta ja keskustelee määrätyn ajan ja muut kuuntelevat keskeyttämättä.
3. Toinen ryhmä jatkaa siitä, mihin edellinen ryhmä jäi.
4. Näin jatketaan kunnes kaikki ryhmät ovat saaneet puheenvuoron.
5. Lopuksi tehdään yhteinen yhteenveto keskustelusta.

On hyvä jo alussa sopia, että kuka tekee muistiinpanoja ryhmien keskusteluista.

Aartenmetsästy

Tavoiteena on ideoida, luoda tietopohjaa
ja ratkaista ongelmia

Ryhmän koko: 3-6 hengen ryhmiä

Valmistelut: muistiinpanovälineet

Aartenmetsästys-menetelmä

1. Osallistujat aloittavat ryhmissä, joissa päättävät ketkä toimivat asiantuntijoina ja ketkä aartenmetsästäjinä. Sen jälkeen he muodostavat yhdessä kysymyksen, johon toivovat vastausta muilta ryhmiltä.
2. Asiantuntijat jäävät paikoilleen ja aartenmetsästäjät lähtevät muihin ryhmiin ”metsästäämään” vastauksia ryhmänsä kysymykseen.
3. Ryhmän aartenmetsästäjät kiertävät ryhmänsä kysymyksen kanssa yhdessä ryhmästä toiseen myötapäivään ja siirtyvät seuraavaan ryhmään sovittun ajan (esim. 5 – 10 minuutin) kuluttua.
4. Metsästyksen jälkeen aartenmetsästäjät palaavat omaan ryhmäänsä esittelemään asiantuntijoille saadut aarteet kysymykseen.
5. Lopuksi kukin ryhmä vielä kiteyttää saamansa vastauksen muille ryhmille esitettävään muotoon

Lähteitä

Kantojärvi, P. (2012). Fasilitointi luo uutta. Talentum: Helsinki.

Kupias, P. (2002). Oppia opetusmenetelmistä, Helsinki: Edita Prima Oy.

Kupias, P. (2011). Kouluttajana kehittyminen (3. painos). Helsinki: Gaudeamus.

Taipale, T. ja Sirola-Korhonen, K. (2017). Osallistuvat menetelmät. Vinkkejä ja virikkeitä kouluttajille, KSL.